

»Pridobili bodo samo kriminalci«

Med ukrepi, ki jih predvideva predlog nove protitobačne zakonodaje, je tudi uvedba neoznačenih škatlic cigaret, na katerih po novem ne bi bilo več natisnjene blagovne znamke, ampak le trak enotne nevtralne barve, na katerem bodo vse znamke izpisane z enako obliko črk. V Avstraliji so to prvi na svetu uvedli konec leta 2012, v Evropi pa temu zgledu sledijo Irska, Velika Britanija in Francija. Po trditvah proizvajalcev tobačnih izdelkov ta ukrep ni učinkovit, saj mladih ne odvrača od kajenja, po drugi strani pa povečuje črni trg s cigaretami. Axel Getz, predstavnik britanske korporacije Imperial tobacco s sedežem v Bristolu, pravi, da se tobačne korporacije ne bodo brez boja odpovedale pravici, da se s svojimi blagovnimi znamkami spopadajo za tržne deleže.

Zakaj ste te dni v Sloveniji?

Skrbi me dogajanje na področju nove zakonodaje, saj se mi zdi, da ne gre v pravo smer. Proizvodnja tobačnih izdelkov je še vedno zelo donosen posel, naučili smo se prilagajati zakonodaji in se ji podrežati, želimo pa, da smo slišani, ko gre za zelo ekstremne ukrepe. In prav to se zdaj dogaja v Sloveniji. Blagovne znamke potrebujemo, da z drugimi proizvajalci tekmujejo za odrasle uporabnike cigaret. Če tega nimamo več, nam preostane le zniževanje cen proizvodov. Kakovost tobačnih izdelkov namreč uporabniki povezujejo predvsem z blagovno znamko,

če tega ne bo več, bodo ljudje spraševali po cenejših proizvodih, tudi po cigaretah na črnem trgu, kar bo zmanjšalo priliv davkov v državni blagajno. Kar 83 odstotkov cene tobačnih izdelkov v EU pa povprečno sestavljajo davki in trošarine.

Moti vas torej predvsem umik blagovnih znamk z embalaže?

Po našem prepričanju umik znaka blagovne znamke ne bo učinkovito zaščitil otrok pred kajenjem, bodo pa pridobili kriminalci, medtem ko se bo v državo blagajno nateklo veliko manj davkov. Poenotene napise na škatlicah bo tudi lažje ponarediti. Izgubili bomo vsi: proizvajalci, država, trgovci, pridobijo le kriminalci. To se je že pokazalo v Avstraliji, kjer se že ves čas zmanjšuje delež kadilcev, uvedba neoznačene embalaže pa ni prinesla pričakovanega strmega padca kajenja, ampak se je črni trg s tobakom povečal za 25 odstotkov. Povečalo se je tudi kajenje med mladimi.

Strinjam se s tem, da otroci ne bi smeli kaditi, vendar je treba mlade zaščititi z učinkovitimi preventivnimi ukrepi, pri tem pa spoštovati dejstvo, da mi potrebujemo svoje blagovne znamke za tekmovanje na trgu, da ima uporabnik pravico do informacij in da je to ne nazadnje tudi intelektualna lastnina, ki nam je ne morejo kar tako vzeti.

Kaj boste storili?

Proti evropskim državam, ki bi z

zakonom prepovedale blagovne znamke na embalaži, že potekajo tožbe, tudi na evropskem sodišču v Luksemburgu. V Evropi so pomembne vrednote harmonizacija, standardizacija, prosti pretok blaga, kapitala in ljudi, če se nekatere članice EU odločijo za uvedbo neoznačene embalaže, je to v nasprotju z evropsko zakonodajo. Direktive EU so poenotile možnosti, kakšna naj bo embalaža cigaret, zato je uvedba prepovedi označevanja blagovnih znamk na škatlicah v nasprotju z evropsko zakonodajo.

Cigarete vsebujejo več tisoč za zdravje škodljivih kemičnih dodatkov. Ali razvijate tudi manj škodljive proizvode?

Na embalaži naših proizvodov so opozorila o škodljivosti za zdravje že več 40 let. Kljub temu se nekateri ljudje še vedno odločajo za kajenje, iz različnih razlogov, vendar morate vedeti, da je v svetu več nekdanjih kadilcev kot tistih, ki še kadijo. Mnogi se namreč odločijo, da prenehajo in jim to tudi uspe. Zavedamo se, da so cigarete škodljive za zdravje in hkrati tudi razvijamo alternative, ki naj bi povzročale manj škode in kadilcem še vedno ponujajo užitek. Medtem ko nekateri naši tekmeci razvijajo različne možnosti manj škodljivega kajenja, denimo segrevanje tobaka namesto izgorovanja, smo se mi v zadnjih letih preusmerili na elektronske cigarete, v katerih ni tobaka in ki so menda manj škodljive.

HELENA KOČMUR

črnem trgu,

Axel Getz

FOTO IGOR ZAPLATIL